annapurnapost.com

अन्नपूर्ण पोस्ट

वर्ष २५, अंक ११२, पृष्ठ ८ | काठमाडौं, बिहिबार ४ भदौ २०८३ | श्रावण शुक्लपक्ष अष्टमी नेपाल संवत् ११४६ | THURSDAY, AUGUST 20, 2026 | मूल्य : रु. १०

स्थानीय तहको सुरसारमा रास्वपा

सत्तारूढ राष्ट्रिय स्वतन्त्र पार्टी (रास्वपा) ले प्रथम राष्ट्रिय महाधिवेशनबाट दलविहीन स्थानीय तहको प्रस्ताव पारित गऱ्यो। तर, अहिले क्यान्डिडेट क्लबमार्फत स्थानीय तहमा उम्मेदवार खोज्दै छ। गैरदलीय स्थानीय तह बनाउन व्यावहारिक रूपमा असम्भव भएको महसुस गर्दै दलीय प्रतिस्पर्धा गर्दै छ।

दिनेश गौतम | *काठमाडौं*

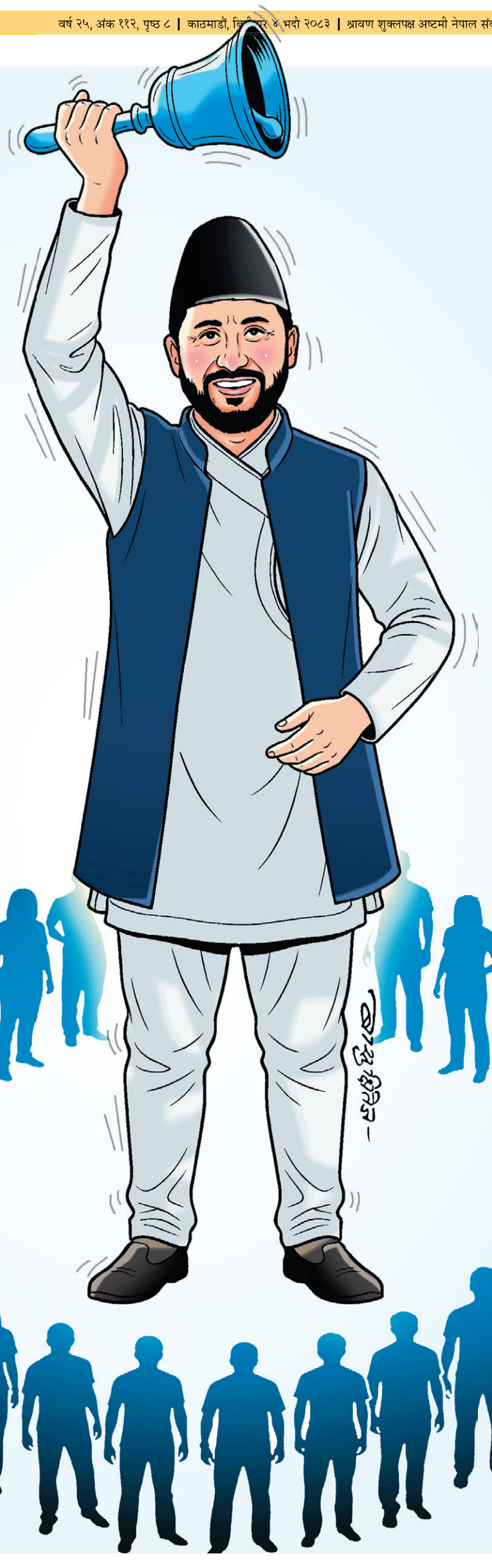

विस्तृत पृष्ठ २

मलमा पुगेन सरकारको बल

बरु सरकार उल्टै भन्छ- किसानले असन्तुलित रूपमा मल प्रयोग गरिदिएकाले अभाव भयो

प्रधानमन्त्री बालेन्द्र शाहसँग बुधबार कार्यसम्पादन सम्झौता आदानप्रदान गर्दै कृषि, वन तथा पर्यावरणमन्त्री गीता चौधरी।

सुरेन्द्र काफ्ले | *काठमाडौं*

मलको माग अत्यधिक बढेको छ। धानको यो सिजनमा रासायनिक मलको अत्यधिक अभाव भइरहेको छ। अत्यधिक रूपमा रासायनिक मल उपभोग गर्ने समयमा अभाव कायमै रहेपछि किसान मलका लागि भौंतारिरहेका छन्। सरकारले भने इतिहासमै सबैभन्दा बढी मल आपूर्ति भएको दाबी गर्दै आएको छ। संसद्देखि हरेक क्षेत्रमा मलको अभावको विषय प्राथमिकतामा छ। अनुदानमा सस्तो पाएका कारण किसानले असन्तुलित रूपमा मल प्रयोग गरिदिएकाले पनि अभाव सिर्जना भएको सरकारको तर्क छ। सन्तुलित वा सिफारिस गरिएको मात्राभन्दा बढी प्रयोग गर्ने भएकाले समस्या आएको कृषि, वन तथा पर्यावरण मन्त्रालयको भनाइ छ।

कृषिमन्त्री गीता चौधरीले मल आपूर्तिमा ढिलाइ भएको स्वीकार गरेकी छन्। रास्वपा संसदीय दलको बैठकबाट बाहिरिने क्रममा रासायनिक मलको वितरण प्रणालीलाई प्रभावकारी बनाएर लैजाने बताएकी छन्। उनले जीटूजी गरेर भारतबाट मल ल्याउने क्रममै रहेको जानकारी दिएकी छन्। मन्त्री चौधरीका अनुसार साउन १ देखि अहिलेसम्म ६२ हजार मेट्रिकटन ल्याइएको छ भने ६४ हजार मेट्रिकटन बाटोमा छ। 'यो आर्थिक वर्षका लागि २ लाख ८८ हजार मेट्रिकटन ल्याउँदैछौं,' उनले भनिन्।

मन्त्री चौधरीले अन्तर्राष्ट्रिय बजारबाट ल्याउनुपर्ने भएकाले विभिन्न कारणले ढुवानीमा ढिलाइ भएको बताइन्। मल वितरण प्रक्रियालाई सहज बनाएर जाने उनको दाबी छ।

५ लाख ६१ हजार आपूर्ति, ५ लाख ३८ हजार टन बिक्री

यो वर्ष ५ लाख ६१ हजार टन आपूर्ति भएको छ। ५ लाख ३८ हजार टन बिक्री भइसकेको छ, जुन अघिल्ला वर्षहरूको (बढीमा ५ लाख टन) तुलनामा निकै धेरै हो। गत वर्ष त ३ लाख ३६ हजार टनमात्रै बिक्री भएको थियो। कृषि मन्त्रालयका सहसचिव डा. रामकृष्ण श्रेष्ठले यो वर्ष अहिलेसम्मकै सबैभन्दा धेरै परिमाणमा मल आपूर्ति र बिक्री वितरण गरिएको जानकारी दिए। 'चार वर्षअघि कोभिडको ठीक पछाडि यो समयमा (असारमा) हामीसँग एक गेडा पनि मल थिएन। सरकारले 'हामी यसपालि मल उपलब्ध गराउन सकेनौं, क्षमा गर्नुहोला' भनेर भन्नु परेको अवस्था थियो। तर यो वर्ष त्यत्रो धेरै मल ल्याउँदा पनि यो समस्या छ,' उनले भने।

हर्मुजको घटना र भारततर्फ पनि अभाव भएकाले अनौपचारिक रूपमा आउने मल ठप्प हुँदा यता दबाब बढेको मन्त्रालयले जनाएको छ। उनका अनुसार गोठेमल तथा कम्पोस्ट मल प्रयोग नगर्ने र अस्वाभाविक रूपमा रासायनिक मलमा मात्रै निर्भरता हुँदा माग उच्च भएको हो। हाइब्रिड मकै, हाइब्रिड धान, आलु, उखु र केराजस्ता वर्षैभरि हुने खेतीका कारण मलको खपत धेरै बढेको छ। सहसचिव डा.श्रेष्ठका अनुसार असारमा डीएपी मलको आपूर्तिमा केही कमी आएकै हो। उनले भने, 'हर्मुजको घटनाले प्रभावित भएपछि हामीले सम्झौता गरेको मल पनि केही समय आउन सकेन, जसको कारणले डीएपीमा अलिकति समस्या असारमा परेको हो।'

> 'साउन १ देखि अहिलेसम्म ६२ हजार मेट्रिकटन ल्याइएको छ भने ६४ हजार मेट्रिकटन बाटोमा छ। यो आर्थिक वर्षका लागि २ लाख ८८ हजार मेट्रिकटन ल्याउँदैछौं'
>
> **गीता चौधरी,**
> कृषि, वन तथा पर्यावरणमन्त्री

श्रेष्ठका अनुसार हर्मुज खुलेपछि साउनदेखि २ लाख ४० हजार टन युरिया र डीएपी मल भित्रिने क्रममा छ। सात वटा जहाजमध्ये कोलकाता आइसकेका छन्। कोलकाता पोर्ट सानो भएको र वर्षाका कारण अनलोडिङ, बोराबन्दी र रेलमा लोड गर्ने काममा ढिलाइ हुँदा नेपालसम्म सबै मल आइसक्न साढे दुईदेखि तीन महिना लाग्ने उनले जानकारी दिए। हालसम्म २ लाख ४० हजार टनमध्ये ६५ हजार टन नेपाल भित्रिएर बिक्री-वितरण भइरहेको छ। यो मलले गहुँ सिजनका साथै पुस-माघसम्मलाई धान्ने अनुमान छ। वितरणको तहमा भने पालिका र सहकारी स्तरमा केही बदमासी र समस्या देखिएका छन्।

» बाँकी पृष्ठ ६

बालिका हत्यामा इजरायली सेनाद्वारा गल्ती स्वीकार

जेरुसेलम (बीबीसी) : इजरायली सेनाले गाजाकी पाँच वर्षीया बालिका हिन्द रजबको हत्याको सम्बन्धमा आपराधिक अनुसन्धानको आदेश दिएको छ। उनी र स्वास्थ्यकर्मीबीच भएको कारुणिक कुराकानीको अडियो रेकर्डिङ विश्वभर प्रसार भएपछि उनको मृत्युको अन्तर्राष्ट्रिय स्तरमा तीव्र भर्त्सना भएको थियो।

जनवरी २०२४ मा गाजा सहरमा इजरायली गोलीबारीको चपेटामा परेको सवारीसाधनमा सवार परिवारका सात सदस्यमध्ये यी प्यालेस्टिनी बालिका पनि एक थिइन्। परिवारका अन्य सदस्यहरूको ज्यान लिएको उक्त आक्रमणबाट उनी सुरुमा जीवितै बचेकी थिइन्, तर मद्दतका लागि एम्बुलेन्समा आएका दुई प्यारामेडिक र आफ्ना आफन्तहरूसँगै केही दिनपछि उनको शव फेला परेको थियो।

इजरायल डिफेन्स फोर्सेस (आईडीएफ)ले एक वक्तव्य जारी गर्दै 'प्राप्त तथ्यहरूको समीक्षा'पछि र 'प्यालेस्टाइन रेड क्रिसेंटको एम्बुलेन्स आवागमनको समन्वयमा त्रुटि भएको आरोपका कारण, सैन्य प्रहरी आपराधिक अनुसन्धान विभागद्वारा घटनाको आपराधिक अनुसन्धान सुरु गर्ने निर्णय गरिएको' जनाएको छ। हिन्द र उनको परिवार सवार गाडीमा आक्रमण गरेको कुरा आईडीएफले स्वीकार

गरेको यो पहिलो पटक हो। यसअघि प्रारम्भिक अनुसन्धानलाई उद्धृत गर्दै आईडीएफले घटनाको समयमा त्यस क्षेत्रमा कुनै पनि इजरायली सेना उपस्थित नरहेको दाबी गरेको थियो। गाजा युद्धका क्रममा बमबारीबाट बच्न भाग्ने क्रममा हिन्द रजब सवार कारमा इजरायली गोलीबारी भएको थियो।

आक्रमणमा परिवारका कैयौं सदस्य मारिएका थिए, तर हिन्दले प्यालेस्टिनी रेड क्रिसेंट सोसाइटीका उद्धारकर्ताहरूले गरेको कल उठाउन सफल भएकी थिइन्। उनीहरूबीच घण्टौंसम्म कुराकानी भएको थियो। थप गोलीबारीको आवाजसँगै फोन सम्पर्कविच्छेद भएपछि कसैले उद्धार गरिदेओस् भन्ने उनको याचना पनि सधैंका लागि बन्द भयो।

पानीमा भिज्दै ६ दिनदेखि धर्नामा लघुवित्त पीडित

किरण अधिकारी | *काठमाडौं*

'बस्ने बास छैन, खाने भात छैन। बास सडकमा छ, खानाको पनि समय ठेगान छैन,' एक हप्तादेखि राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोग परिसर अगाडि धर्नामा बसेका लघुवित्त पीडित रोहित सहनी गुनासो गर्छन्, 'आफैं किनेर खाऊँ पैसा छैन। भोक लाग्दा कसैले खाना देला कि भनेर कुर्नुपर्ने अवस्था छ। न आफ्नो घर छ, न सरकारले हाम्रा कुरा सुन्छ।'

गत साउन ११ गतेदेखि न्यायको खोजीमा सर्लाहीको हरिवनबाट यात्रा सुरु गरेका पर्साका रोहित सहनीसहित दुई सयभन्दा बढी पीडितहरू माइतीघर हुँदै अहिले ललितपुरको पुल्चोकस्थित मानव अधिकार आयोग अगाडि धर्ना दिइरहेका छन्। कोभिड-१९ पछि सुरु भएको लकडाउनका कारण व्यापारघाटा बढ्दै गएपछि ऋण तिर्न नसकेको र लघुवित्तले घरजग्गा नै लिलाम गरिदिएपछि आफूहरू सडकमा पुगेको उनले बताए।

महोत्तरीका रामछविलाल यादव पनि आयोगको गेटमै निराश अनुहार लगाएर बसिरहेका छन्। 'घर लिलाम भयो, कहाँ जाने? जहाँ गए पनि सडककै बास छ। आफूसँग भएका सबै सरसामान सकिए, खाने-बस्ने ठेगान छैन,' उनले दुःखेसो पोखे। दिनभरको तातो घाम र रातभरको वर्षाका कारण झन् सास्ती भएको उनले बताए। 'न टाउको लुकाउने ठाउँ छ,

न समयमा खाना नै। रातभर पानीमा छाताको भरमा बस्नुपर्छ, सुत्नसमेत पाइँदैन,' उनले भने।

संघर्ष समितिका सदस्यसमेत रहेका धनुषाका हरिदेव महतोका अनुसार, प्रधानमन्त्री कार्यालयको सचिवालयमा आफ्ना मागसहितको ज्ञापनपत्र बुझाइसकिएको छ। उनले लघुवित्तसँगै सरकारका तर्फबाट पनि आफूहरूले पीडा पाएको बताए। कोरोनाका बेला आफूहरूलाई घरभित्र थुनेर राखे पनि ऋणको ब्याज भने नरोकिएको उनको गुनासो छ। सरकारसँग पटक-पटक वार्ता भए पनि समस्याको स्थायी समाधान निस्कन सकेको छैन।

ललितपुरको पुल्चोकस्थित राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोगको कार्यालय अगाडि बैंक, लघुवित्त, सहकारी, मिटरब्याज पीडित तथा भूमिहीन सुकुम्बासीहरू निरन्तर धर्नामा छन्। देशका विभिन्न भागबाट आएका महिला, बालबालिका तथा वृद्धवृद्धाहरू समयमा खाना र पानीसमेत नपाई सडकमा बस्न बाध्य छन्। सरकारले न्याय नदिएसम्म घर नफर्किने अडानका साथ उनीहरू धर्नामा बसेका हुन्।

वार्तामार्फत समस्या समाधान गर्न आयोगको आग्रह

राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोगले धर्नामा बसेका नागरिकको स्वास्थ्य उपचार, खानपान, बसोबास र सुरक्षामा ध्यान दिँदै वार्ताको माध्यमबाट समस्या समाधान गर्न सरकारसँग अपिल गरेको छ।

आयोगले बुधबार विज्ञप्ति जारी गर्दै बैंक, लघुवित्त, सहकारी, मिटरब्याज र भूमिहीन सुकुम्बासीहरू विभिन्न माग राखी धर्नामा बसेको विषयलाई नजिकबाट नियालिरहेको जनाएको छ। समस्या समाधानका लागि सरकार र 'राष्ट्र, राष्ट्रियता, धर्म, संस्कृति र नागरिक बचाऊ अभियान'का तर्फबाट वार्ता टोली गठन हुनुलाई आयोगले सकारात्मक रूपमा लिएको छ।

सडकपेटीमा लामो समय धर्ना बस्दा महिला, बालबालिका, अशक्त र ज्येष्ठ नागरिकको स्वास्थ्यमा प्रतिकूल असर पर्न सक्ने भन्दै उनीहरूलाई उचित स्थानमा स्थानान्तरण गर्न, स्वास्थ्य उपचार र शान्ति सुरक्षाको व्यवस्था मिलाउन आयोगले सरकारको ध्यानाकर्षण गराएको छ। साथै, दुवै पक्षलाई संवादमार्फत नै समस्याको समाधान खोज्न आयोगले आग्रह गरेको छ।